

Arquitectura i art

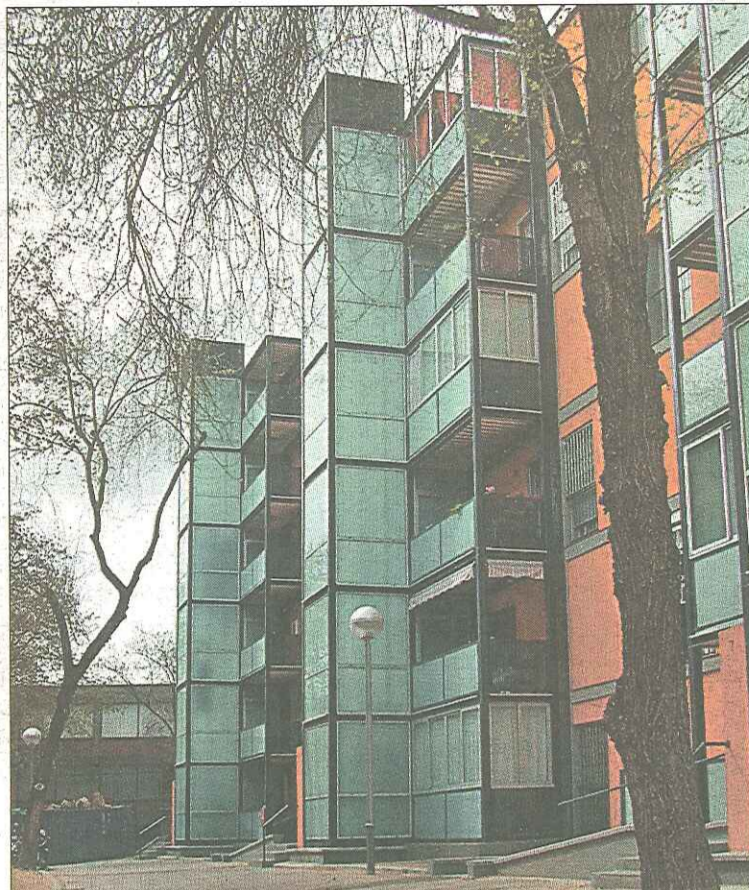
Servei, sentit pràctic i utilitat: arquitectura!

XAVIER MONTEYS

Ala confluència dels carrers Platja d'Aro i S'Agaró, al límit de Trinitat Vella, Adigsa, l'empresa pública del Departament de Medi Ambient i Habitatge, ha promogut la col·locació d'ascensors a un conjunt d'habitatges dels anys 60. El conjunt està format per sis blocs, un al llarg del carrer Platja d'Aro i els altres cinc disposats transversalment a aquest, arrencant del carrer S'Agaró. Una disposició freqüentment utilitzada per l'arquitectura racionalista europea als anys 30. Els ascensors, donada la poca fondària dels blocs i el format i posició de les escales, no han tingut més remei que col·locar-se a la façana, prenent aleshores un aspecte a cavall entre l'arquitectura i l'obra pública.

Aquest és un cas pràcticament contrari al que és habitual, ja que un encàrrec com aquest està marcat per tota mena de condicionants, començant pels més evidents: que els ascensors no caben dins del bloc, el fet d'haver-se de construir, a ser possible, sense interrompre la vida de l'edifici i, evidentment, els econòmics. És habitual, sobretot quan es tracta de les obres d'arquitectura que atreuen l'atenció de tothom, que els condicionants siguin inexistent. Sembla que a certes obres se'ls dona un tracte diferent i se'ls consenteix tots els capricis. L'obra que ens ocupa —encara es pot veure en construcció el darrer dels blocs des de la Meridiana— pertany a un altre gènere, aquell en què l'arquitectura sembla ser alguna cosa així com l'art de resoldre un problema i donar servei. És cert que l'arquitectura són moltes més coses i que fins i tot l'arquitectura amb majúscules no té l'origen en resoldre problemes domèstics, però també és cert que una de les aportacions de l'arquitectura moderna ha estat de caràcter purament democràtic i ha fet equivaldre la casa al temple.

Aquesta obra, en tractar-se de blocs molt compactes, ha optat per construir a la façana el que semblen unes terrasses amb torres, sorprenentment lleugeres en haver optat per l'estructura d'acer i per incloure el vidre òpal en els paraments. En el cas dels cinc blocs transversals, la terrassa és passant i la torre de l'ascensor surt encara més de la façana donant

Un dels edificis de Trinitat Vella on s'han col·locat ascensors a la façana.

lloc a un volum més complex. Mentre que en el bloc longitudinal i donada la mida de la vorera, la terrassa inclou el volum dels ascensors, per la qual cosa l'accés a cada habitatge es fa per la terrassa.

Una part de l'atractiu de l'operació rau en el lleuger contrast de l'estructura metàl·lica de terrasses i torres oposades a les façanes planes dels blocs, però el més important és la nova volumetria travada amb l'espai públic, barrejant voreres i torres amb els blocs i en la qual cosa resulta decisiva la repetició. Potser una sola d'aquestes terrasses i ascensors no hagués estat res, però la perspectiva s'enriqueix amb la repetició. Fa bonic igual que ho fan les endreçades piles de llaunes de conserves en un *colmado*.

El cas també resulta interessant per una altra cosa i és en comparació al panorama habitual en els habitatges públics. La reparació obliga a tenir més cintura en matèria d'usos. El fet d'haver d'accedir per la terrassa i de duplicar en la pràctica l'accés a l'habitatge podria considerar-se com un fet

no excepcional. Sabent com són de reacis els promotors públics a l'accés per galeria, aquest cas resulta en certa mesura un camí entremig. És paradoxal que una reparació acabi tenint més interès des del punt de vista de la innovació que el que és comú. Darrerament, la innovació sembla només poder venir de la mà de la sostenibilitat i aquest cas, en què el nou accés i espai públic es barregen tan exitosament, podria ser un referent. De fet, només cal anar a mirar la tan famosa reforma del la part baixa del barri de Trinitat Nova per adonar-se que aquesta petita reforma és molt millor que l'amanerament escenogràfic en què sembla haver acabat un eco-projecte participatiu.

Només puc donar un consell: abans de presentar aquesta obra a cap premi d'arquitectura, que s'ho pensin. Aquests semblen pensats per reconèixer qualsevol cosa que no sigui l'esperit de servei, el sentit pràctic o la utilitat. Als projectistes i a Adigsa els hauria de ser suficient el reconeixement ciutadà. Des d'aquí el meu.

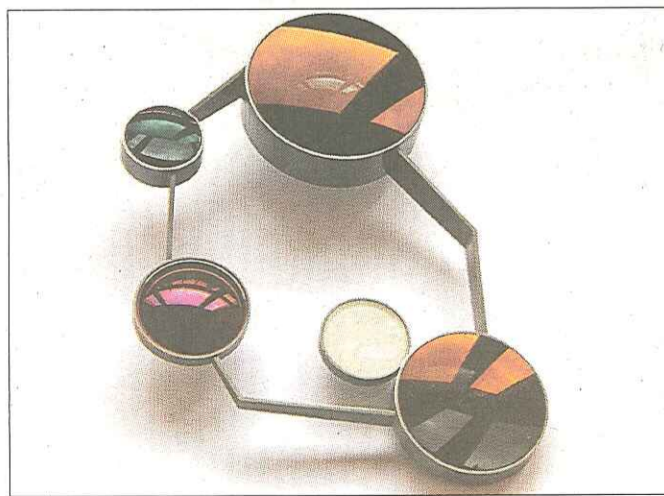
Trastornar la realitat

ÀNGELA MOLINA

No només Lewis Carroll va inventar jocs. El treball del jove dissenyador japonès Jiro Kamata (1978) neix en un lloc buit. I sense trencar les regles, ni el mirall. *Momentopia* és el títol de la sèrie de peces que Kamata presenta avui a la galeria Klimt02: anells, agulles i collarets fets amb lents d'alta precisió —d'ulleres de sol, de càmeres fotogràfiques— que l'artista disseca i neteja per dins alliberant-les de qualsevol ele-

ment metàl·lic o de plàstic.

Després de pintar-les de negre —el color de la tinta de la cal·ligrafia *sumi*— o de blanc —com el millor paper japonès *washi*—, les col·loca en uns petits recipients plans de plata ennegrida. Les formes resultants són escriptures en l'espai, flors que falten al seu propi origen; miralls com llocs buits, extremadament mòbils. Els colors —turqueses, grocs, blaus i verds— són com una gota d'oli en una pupil·la. Lents que fan possible allò en què l'ull somia, jocs reservats

Una de les peces del dissenyador Kamata de la sèrie *Momentopia*.

al pensament i l'art, i que fan que aquest pensament i aquest art no siguin únicament reals, també trastornen la realitat.

Jiro Kamata. *Momentopia*. Klimt02 Gallery. Còrsega, 317, principal 2^a. Barcelona. Fins al 3 de maig

VIST I PLAU

Sexe

BELÉN GINART

No ho diguis aquí, que ho sabrà tota la Barceloneta". El consell prudent de la mare a la filla (18 anys), pel que es desprèn molt obertes i ben avingudes, venia arran d'una pregunta punxeguda. "¿Clitoriana o vaginal?". A grans trets, la noia ja havia explicat moltes coses davant les càmeres. Coses del tipus quin és el seu moment del dia preferit per mantenir relacions sexuals, quines postures li agraden més, quin temps necessita per arribar al clímax, quines són les seves fantasies. La mare escoltava amb atenció i, al seu torn, responia a les mateixes qüestions. A vegades, les dues dones s'interrompien en l'ús de la paraula. Però, vés a saber per quin ressort del pudor, a la progenitora li semblava el sùmmum de la sinceritat confessar el funcionament de la seva anatomia pel que fa a l'obtenció del plaer màxim. Dilluns passat vam tenir ocasió d'assistir a totes aquestes confessions, planejades per subtils moments d'autocensura, a *La nit de l'orgasme*, un especial de TV-3 i Sagrera adreçat a exposar a l'àgora la relació d'un seguit de dones amb la petita mort, com en diuen els francesos.

El sexe sempre ven. Juntament amb els concursos, suposa un dels dos eixos vertebrals de la programació televisiva, segons un estudi, presentat aquesta setmana, sobre les tendències televisives a la majoria dels països del món per a la temporada 2007-2008. Sincerament, les anàlisis dels experts no fan més que confirmar el que tots podem veure amb una simple passejada per les graelles. Pel que fa als programes monogràfics, van perdent gràcia a mesura que decreix l'originalitat. A l'autonòmica catalana no han inventat la sopa d'all, està clar. Però benvingudes siguin les propostes de divulgació sexual quan deixen de banda la morbositat i contribueixen a parlar amb naturalitat d'un

Fotograma de *La nit de l'orgasme*. / TV-3

tema que no sempre la troba.

Amb l'actriu Clara Segura en el paper de presentadora, amb una sensualitat una mica impostada, el programa va orbitar al voltant d'un seguit de testimonis de dones. Algunes d'elles, estudioses de la matèria, eren entrevistades sobre un molest fil musical de consultori sentimental. La majoria, però, eren persones anònimes generosament disposades a la confiança. Al plató o al carrer, en solitari, en grup o en parelles, s'anaven sincerant sobre gustos i experiències. No totes les veus tenien el mateix interès. No és el mateix sentir parlar de sexe a dones de mitjana edat, que ja hi estem més o menys acostumats (ni que sigui per la ficció. *Sexe a Nova York* n'és l'exemple més tòpic), que escoltar senyores amb molts més anys de viatge. D'aquelles que no van tenir cap tipus d'educació sexual, que en alguns casos van saber què era un orgasme molt després d'haver-se casat i es refereixen a la vagina com "la xirla". És tota una lliçó de vida, i aquí queda molta pedagogia per fer, comprovar que el sexe no mor amb l'arribada de la tercera edat. Com que tampoc és usual la conversa deshinbida entre generacions amb vincles de sang, va ser igualment un encert cedir una part important del protagonisme a la mare i la filla de què parlàvem al començament. La nena, tendra i sincera, explicava els seus plans per posar en pràctica algunes de les seves aficions en una propera escapada de cap de setmana. I la mare reia, divertida, compartint detalls del viatge, i rebent consells de la filla. La setmana vinent seran els homes qui ens explicaran intimitats, en la segona i última entrega del programa. Per asimetria biològica, promet ser especialment interessant per a les dones, com segurament aquest primer *La nit de l'orgasme* va ser més allixonador per a ells que per a elles.